

I. G. Bljumin

A MAI POLGÁRI POLITIKAI GAZDASÁGTAN VÁLSÁGA

Kossuth, 527 old. 62 Ft (Ajánlott)

A könyv 1959-ben jelent meg, így aránylag hamar került a magyar közönség kezébe. Az eltelt évek alatt is mérőföldes léptekkel haladt előre a világgazdaság fejlődése, a könyv időszerűségét ez a körülmény csak fokozza.

Bljumin nyugati szerzők nézeteinek bőséges idézésével írta meg munkáját. Általános jellemzését adja a világgazdasági válságnak, illetve a válság időnként észlelhető elemeinek. Részletesen vizs-

gálja a kapitalista világ közgazdászainak tanításait a válság kiküszöböléséről, s ezekről sorra kimutatja, hogy kivétel nélkül feloldhatatlan ellentmondásban szenvednek. Annak ellenére, hogy a mai válságtünetek az állami beavatkozás következtében inkább csak elméleti jellegűek, mégis komoly gondot okoznak a polgári közgazdászoknak. Élesen hangsúlyozza, hogy válság idején az állam maga sem tud nagy segítséget adni a tőkés termelésnek, hisz a válsaggal egyidejűleg saját gazdasági alapjai is meg-inognak.

Érdekes annak fejtegetése, miért lehetetlen a „tervezés” a tőkés gazdálkodásban. Az erkölcsi befolyás vérszegény eszközén kívül szinte egyéb eszköze nincs az államnak, mert a tanácsadó testületek, amelyek közvetítenek a monopóliumok és az állam között, hiába határoznak el bármit is, ez nem kötelezi a tőkés vállalatokat, ha a döntések nekik nem tetszenek. Ennek ellenére a polgári termelési rendet mégis áthatja az állami beavatkozás. A szerző részletesen sorolja fel az intézkedéseket is, amelyekkel az állam elősegíti a vásárlóerő növekedését; olcsó hitelek nyújtásával, vámkedvezményekkel, állami megrendelésekkel, a fölöslegek felvásárlásával, esetleg megsemmisítésével, közmunkák indításával stb. Igen szemléletes, ahogy a hadigazdálkodást, mint a tőkés gazdasági rend válság-kiküszöbölő tényezőjét fejtegeti. Lenin nyomán kimutatja, hogy az voltaképpen nem más, mint a munkásságnak monopolista érdekből való még fokozottabb kihasználása a kapitalista rend fenntartásáért. („Katonai kényszermunka”.)

Bljumin nem tagadja, hogy az atomháborús készülődés a tőkés gazdaság szigorú ellenőrzéséhez vezet, de merő általás egyes közgazdászoktól ezt úgy értelmezni, mintha ily módon a szocializmus felé közelítenének.

S z í j R e z i s ő